МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри педагогіки та
психології дошкільної та початкової освіти
протокол № 8 від 31.01.2024
в.о. завідувача кафедри
_____ (Наталія ВОРОПАЙ)

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ОК 14. ДИДАКТИКА

Освітня програма «Початкова освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Спеціальність 013 Початкова освіта

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Івано-Франківськ, 2024

Назва освітньої компоненти	Дидактика
Викладач	Гриценко Ірина Валентинівна, кандидат педагогічних наук, доцент
Посилання на сайт	https://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=1402#section-0
Контактний тел..	050-70-44-888
E-mail викладача:	grytsenko62@gmail.com
Графік консультацій	Тиждень Б, понеділок

1. **Анотація до курсу.** Даний курс присвячений розкриттю дидактичних понять і категорій, фактів та явищ в їх діалектичних взаємозв'язках і єдності, що сприяє створенню та формуванню у студентів ефективної і науково обґрунтованої системи дидактичних знань, умінь і навичок. У процесі вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти отримують знання про предмет, завдання і категорії дидактики; закони, закономірності, принципи та правила навчання; методи, прийоми і засоби навчання; основні види навчання; способи організації самостійної діяльності учнів; форми, методи і засоби навчання молодших школярів; методи контролю та критерії оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи. Студенти ознайомлюються із вимогами до сучасного уроку в початковій школі, їх типами та структурою; традиційними та інноваційними формами організації навчального процесу; різними підходами до мотивації навчальної діяльності молодших школярів; причинами втрати інтересу до навчання в учнів молодшого шкільного віку та шляхами оптимізації навчального процесу в початковій школі. Вивчення курсу «Дидактика» дає змогу студентам оволодіти здатністю вирішувати стандартні та проблемні професійні завдання, що виникають в освітній практиці початкової школи на основі сформованих знань про теоретичні засади побудови змісту і процесу навчання молодших школярів; готовністю обґрунтовано обирати форми, методи і засоби навчання, адекватні дидактичній ситуації; здатністю до організації навчальної діяльності у початковій школі у відповідності до вимог НУШ.

Обов'язковим елементом курсу є самостійна робота, в процесі якої студент оволодіває теоретичним матеріалом, що не розглядається під час аудиторних занять. Відповідні теми, перелік освітніх вимог, критерії оцінювання і терміни виконання конкретних завдань повідомляються лектором на початку вивчення змістового модуля.

2. Мета та цілі курсу. Метою курсу є засвоєння теоретико-методологічних основ дидактики як науки про організацію навчального процесу, розуміння сутності дидактики початкової освіти та шляхів застосування її закономірностей у різних умовах навчання молодших школярів; формування у здобувачів вищої освіти відповідних професійних умінь та навичок, а також здатності використовувати їх у своїй майбутній практичній діяльності; розвиток педагогічного мислення студентів; формування у них досвіду самоаналізу і самооцінки педагогічних явищ і ситуацій, уміння моделювати та проєктувати освітній процес; розвиток системного та критичного педагогічного мислення.

Цілі освітньої компоненти:

- розкриття сутності основних складові дидактики, а саме: її виникнення, предмет, завдання, зміст початкової освіти, процес навчання, його закономірності, принципи, методи, технології, форми організації, новітні підходи до контролю й оцінювання результатів навчання; розвиток дидактичних систем початкової освіти в зарубіжних країнах; формування професійних педагогічних компетентностей.
- засвоєння найважливіших загальних взаємозалежностей між цілями, змістом, умовами та результатами навчання; формування розуміння, що головні цінностей в освіті – дитина та педагог, здатний розвивати, захищати та оберігати індивідуальність учня;
- формування умінь використовувати навчальний матеріал у конкретних умовах педагогічної ситуації, спираючись на засвоєні теоретичні положення; підготовка до свідомого оволодіння дидактичними уміннями та технологіями; залучення до діяльності творчого характеру (виступу, доповіді, плану дії тощо);
- виховання у студентів працьовитості, відповідальності до виконання завдань курсу і майбутньої професії; дисциплінованості, самостійності.

3. Компетентності та програмні результати навчання.

Після успішного вивчення дисципліни здобувач формуватиме наступні програмні компетентності та результати навчання:

Інтегральна компетентність - здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії.

Загальні компетентності (КЗ):

КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя..

КЗ -3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ -4. Здатність працювати в команді.

КЗ -5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

КЗ -6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

КЗ -7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

КЗ -8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (КС):

КС-1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.

КС -2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.

КС -4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організовувати їхню пізнавальну діяльність.

КС -5. Здатність до проєктування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.

КС -6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.

КС -8. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

КС -9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.

КС -12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.

Програмні результати навчання:

ПР-01 Організовувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

ПР-02 Управляти складною професійною діяльністю та проєктами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах.

ПР-07 Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

ПР-08 Організовувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.

ПР-09 Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

ПР-10 Використовувати в освітній практиці різні прийоми формувального, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.

ПР-12 Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

ПР-16 Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.

1. **Обсяг курсу на поточний навчальний рік**

	Лекції	**Практичні заняття**	**Самостійна робота**
Кількість годин	20	20	80

2. **Ознаки курсу**

Рік викладання	**Семестр**	**Спеціальність**	**Курс (рік навчання)**	**Обов'язкова/вибіркова освітня компонента**
2023-2024	II	013.Початкова освіта	1	Обов'язкова компонента освітньої програми

3. **Технічне й програмне забезпечення/обладнання**

Матеріали, викладені на KSU online для організації змішаного навчання**.**

Технічне забезпечення: http://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=1402

Вивчення курсу потребує використання загально вживаних програм і операційних систем, доступу до мережі Інтранет. У разі он-лайн навчання, лекції, практичні та індивідуальні заняття проводяться за розкладом в ZOOM. Віртуальне навчальне середовище Moodle, Херсонський віртуальний університет, сайт KSU Online, корпоративна пошта, навчально-методичні комплекси дисциплін.

Освітній процес забезпечено навчальною, методичною та науковою літературою на паперових та електронних носіях.

Система нарахування балів публічно висвітлюється в журналі оцінок.

4. Політика курсу

Політика курсу відповідає принципам академічної доброчесності, визначеним у розділі 1.3.2.6. порядку оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті.

Присутність студентів на практичних заняттях, контрольній роботі та екзамені є обов'язковою. У процесі написання письмових робіт неприпустимими є плагіат та списування. Якщо студент пропустив практичне заняття, необхідно виконати всі практичні завдання, передбачені даним заняттям та отримати відповідну оцінку. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове. Лекції, тестові завдання, завдання для самостійної роботи, а також додаткові ресурси для засвоєння змісту курсу є доступними на сайті дистанційного навчання.

Відповідно до наказ № 281-Д 29.06.2023 «Про введення в дію рішення вченої ради ХДУ від 29.06.2023 про затвердження Загальних політик використання штучного інтелекту в навчанні, викладанні й дослідженнях у Херсонському державному університеті» та рекомендацій «Загальної політики використання штучного інтелекту в навчанні, викладанні й дослідженнях у Херсонському державному університеті» врахувати, що порушення норм академічної доброчесності та етики **позначатиметься на зниженні оцінювання результатів виконаної роботи**. Варто врахувати, що дозволено, що заборонено з використання ШІ:

ШЛЯХИ І СПОСОБИ ВИКОРИСТАННЯ **ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ** В НАВЧАННІ:

– написання коду з мов програмування з наступною перевіркою та уточненням;

– визначення найкращих альтернатив серед багатьох варіантів за уточнюючими критеріями (з урахуванням існуючих обмежень) для прийняття рішення;

– генерування завдань для перевірки власних знань за певними темами для самопідготовки до форм контролю;

– генерування тексту для аналізу його;

– генерування (пошук) інформації відповідно до запиту;

– підготовка (за потреби) засобів візуалізації результатів курсової / кваліфікаційної роботи (колекції, програми, відеоролики, комп'ютерні

презентації тощо) (зокрема, для мистецьких спеціальностей);

– розвиток критичного мислення, шляхом аналізу й порівняння відповідей ШІ з перевіреними джерелами інформації;

– генерування ідей, що надалі будуть розвинені здобувачем вищої освіти самостійно;

– перекладання з однієї мови на іншу;

– вивчення іноземних мов (миттєвий зворотний зв'язок із вимови, граматики і словникового запасу);

– реставрування світлин;

– допомога здобувачам навчатися у своєму власному темпі, співпрацювати один з одним і мати повний доступ до освітніх ресурсів в цифровому середовищі.

НЕ РЕКОМЕНДОВАНО використовувати штучний інтелект у навчанні в таких видах діяльності:

– виконуючи контрольні заходи (поточного, тематичного, підсумкового контролю, зокрема під час заліково-екзаменаційної сесії);

– під час написання есею на задану тематику (есе повинно містити власні враження, обґрунтування та міркування з конкретного приводу чи питання. Для здобувачів це самостійна творча робота аналітичного, оповідального, описового, рефлексивного, критичного характеру, тому згенерований ШІ текст, що не містить власних міркувань, аналізу і критики, не може бути представлений як авторське есе);

– виконуючи розрахункові завдання (генеративні платформи загального призначення можуть виконувати (на поточному етапі розвитку) прості обчислення на рівні арифметичних дій та не складних перетворень, тому розв'язування задач та виконання розрахункових робіт буде містити логічні помилки, суперечності. Для розрахунків краще використовувати інструменти ШІ спеціального призначення (наприклад, Wolfram|Alpha);

– публікуючи повідомлення зі згенерованими зображеннями (зокрема, у соціальних мережах згенероване зображення є ілюстрацією і знецінює реальність та важливість повідомлення / новини, а також сприймається як вигадана історія).

Високо цінується академічна доброчесність.

5. Схема курсу

Тиждень, дата, години	Тема, план, кількість годин (аудиторної та самостійної)	Форма навчального заняття	Список рекомендованих джерел (за нумерацією розділу 10)	Завдання	Макс. кільк. балів
Модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДИДАКТИКИ.					

<table>
<tr>
<td>https://www.kspu.edu/Education/Shedule.aspx</td>
<td>Тема1: Дидактика як наука. Цілепокладання в дидактиці
1.Виникнення та етапи розвитку дидактики. Основні джерела наукової дидактики.
1.Предмет дидактики.
2.Категорії дидактики.
3.Мета, ціль і завдання: їх співвідношення. Завдання дидактики на сучасному етапі розвитку України.
4.Концепція нової української школи.
5.Загальна теорія навчання та спеціальні методики викладання окремих дисциплін, характер їх взаємозв’язку.
6.Зв’язок дидактики з іншими науками.</td>
<td>лекц. - 4 год.,
практ - 4 год.,
сам. – 10 год.</td>
<td>1, 2, 3, 4</td>
<td>• Опрацювати теоретичні питання, використовуючи щонайменше три підручника (автори В.Бондар, О.Савченко – обов’язково, третій - на вібір, наприклад, М.Фіцула.). Всі підручники викладені на сайті. Законспектувати.
• Довести положення про те, що дидактика – теоретична і нормативно-прикладна наука.
• Охарактеризувати основні функції дидактики: теоретичну і практичну.
• Охарактеризувати предмет і завдання сучасної дидактики
• Що забезпечує розвиток дидактичної теорії на сучасному етапі?
• Що спільного і відмінного між дидактикою і предметними методиками?
• Які елементи дидактичних систем минулого збереглися в сучасній українській школі?
• Підготуйте екскурс в історію дидактики за такою схемою:
<table>
<tr><td>№</td><td>Прізвище, роки життя</td><td>Оснвні ідеї, твори</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>
Для здобувачів, які працюють синхронно - активне обговорення теоретичних питань на занятті є обов’язковим; здобувачі, що з об’єктивних причин не долучились до синхронного навчання і працюють асинхронно – виконують всі завдання у письмовій формі та викладають на сайті http://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=1402
Форма викладу – доповідь, презентація, есе.</td>
<td>10</td>
</tr>
</table>

				Обов'язковим для всіх здобувачів є проходження **тесту** після вивчення теми: тестові завдання відкривається на сайті, кількість спроб -1, час обмежений.	
https://www.kspu.edu/Education/Shedule.aspx	**Тема 2. Зміст освіти** 1. Поняття про зміст освіти. 2. Розвиток змісту початкової освіти в Україні. 3. Компетентнісний підхід у сучасній освіті. 4. Державний стандарт загальної середньої освіти. Державні стандарти початкової освіти: порівняльний аспект. 5. Базовий навчальний план початкової освіти. 6. Характеристика освітніх галузей. 7. Навчальні плани та програми для початкових шкіл. 8. Підручники для початкової школи. 9. Реформування змісту початкової освіти: нові програми та підручники для початкової школи.	лекц. - 4 год., практ .- 4 год, сам. – 10 год.	1, 2, 3, 4, 7	• *Опрацювати питання лекційного заняття, використовуючи щонайменше три підручника (автори В.Бондар, О.Савченко, М.Фіцула). Всі підручники викладені на сайті. Законспектувати.* • Поняття про зміст освіти. • Склад і структура змісту освіти. • Компетентнісний підхід у сучасній освіті. • Наукові вимоги до формування змісту освіти. • Теорії формування змісту. • Компетентнісний підхід у сучасній освіті • Реалізація змісту освіти в сучасній початковій школі. Державний стандарт початкової освіти, а саме: – Опрацювати Державний стандарт початкової освіти: знати основні складові частини, перелік освітніх галузей, ключові компетентності, перелік базових навчальних планів. - Типові та альтеративні освітні програми для початкової школи, види навчальних планів. - Підручник та навчальний посібник. • Розвиток змісту початкової освіти в Україні (О.Савченко) – самостійне опрацювання. • Написати есе на тему: «Досвід ставлень особистості як складова змісту освіти сучасної початкової школи». • Проаналізувати типову навчальну програму	10

				та підручник для початкової школи (електронний варіант, на вибір студента). Для здобувачів, які працюють **синхронно** - активне обговорення теоретичних питань на занятті є **обов'язковим;** здобувачі, що з об'єктивних причин не долучились до синхронного навчання і працюють **асинхронно – виконують всі завдання у письмовій формі** та викладають на сайті http://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=1402 Форма викладу – доповідь, презентація, ессе. Обов'язковим для всіх здобувачів є проходження **тесту** після вивчення теми: тестові завдання відкривається на сайті, кількість спроб -1, час обмежений.	
https://www.kspu.edu/Education/Shedule.aspx	**Тема 3: Процес навчання.** Закономірності, принципи і правила навчання. 1. Вікова характеристика готовності дітей до шкільного навчання (сам. опрацювання). 2. Сутність процесу навчання. 3. Процес навчання як система. 4. Структура процесу навчання. 5. Закономірності, принципи і правила навчання. 6. Особливості реалізації принципів навчання у практиці сучасної початкової школи. 7. Формування в молодших школярів уміння вчитися. 8. Нові українські школи, що змінюють підхід до організації	лекц. - 4 год., практ .- 4 год; сам. – 10 год.	2, 4, 5	• *Опрацювати питання лекційного заняття, використовуючи щонайменше три підручника (автори В.Бондар, О.Савченко, М.Фіцула). Всі підручники викладені на сайті. Законспектувати.* • За підручником О.Савченко опрацювати питання Вікова характеристика готовності дітей до шкільного навчання. • Розкрити взаємозв'язок основних функцій навчання. • Охарактеризувати взаємозв'язки компонентів процесу навчання. • Визначити основні способи мотивації учіння учнів молодшого шкільного віку. • Групова робота: підготувати творчу роботу «Пошук шляхів заохочення учнів до учіння». Здобувачі розподіляються по групах (2-3 особи)	10

	навчального процесу (Новопечерська школа, школа Європейського колегіуму, «Афіни» та ін.).			і готують роботу у формі діалогу (+ та -); доповіді, презентації тощо. Пропонуються теми: «риторична школа» М.Ф.Квінтіліана (I — II ст.); школа В. де-Фельтре (XIV — XV ст.) під назвою «Дім радощів»; школа «Чеських братів», яку очолював Я.А. Коменський (XVI — XVIIст.); школи Й.Г. Песталоцці (XVIII —XIXст.); учительська діяльність А.Ф. Дістервега (XIX ст.); Павлиська середня школа, яку очолював видатний український педагог В.О. Сухомлинський або сучасний матеріал за вибором студента. • Виявити причини слабкої мотивації учіння сучасного школяра. • Довести, що процес навчання є системою. • Визначити співвідношення понять “закономірність”, “закон”, “дидактичний принцип”, “правило навчання”. • Виписати основні правила реалізації дидактичних принципів. • Проаналізувати сайти відомих українських шкіл Новопечерська школа, школа Європейського колегіуму, «Афіни» та ін.. Для здобувачів, які працюють **синхронно** - активне обговорення теоретичних питань на занятті є **обов’язковим;** здобувачі, що з об’єктивних причин не долучились до синхронного навчання і працюють **асинхронно – виконують всі завдання у письмовій формі** та викладають на сайті http://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=1402 Форма викладу – доповідь, презентація, есе.	

				Завдання щодо групової роботи в асинхронному режимі виконується **самостійно.** Обов'язковим для всіх здобувачів є проходження **тесту** після вивчення теми: тестові завдання відкривається на сайті, кількість спроб -1, час обмежений.	
Модуль 2. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ .					
https://www.kspu.edu/Education/Shedule.aspx	Тема 4: **Форми організації процесу навчання** 1. Загальне поняття про форми організації навчання як дидактичну категорію. 2. Форми організації навчання та форми навчальної діяльності школярів (індивідуальні, індивідуально-групові, індивідуально-фронтальні, колективно-групові, колективно-фронтальні), їхній взаємозв'язок. 3. Поняття «сучасний урок». 4. Класифікація уроків. Багатоваріантність структури уроків. 5. Структура комбінованого уроку. 6. Дидактичні особливості інтегрованих уроків. 7. Вимоги до уроку в сучасній загальноосвітній національній школі України. 8. Організація роботи вчителя:	лекц. - 2 год., практ - 2 год; сам. – 10 год.	1, 4, 9, 13	• *Опрацювати питання лекційного заняття, використовуючи щонайменше три підручника (автори В.Бондар, О.Савченко, М.Фіцула). Всі підручники викладені на сайті. Законспектувати.* *Будьте уважні: лекційний теоретичний матеріал потребує творчого наповнення, наприклад, опрацьовуючи питання 3, потрібно ознайомитись з сучасним досвідом роботи НУШ та визначити особливості* ***сучасного уроку****, які ще не описано в підручниках (дистанційне навчання, умови війни і т.ін.). Як ви зрозуміли, ступінь оцінки залежить від креативного підходу до виконання завдань, а креативність - вимога сучасної освіти.* • Проаналізувати визначення основних понять теми різними авторами, довести актуальність. • Зробити тематичний словник (глосарій) з теми «Форми організації навчання» у зошиті. • За допомогою ю-туб-каналу обрати урок сучасної початкової школи (або фрагмент уроку), зробити аналіз за поданою орієнтовною схемою студента-практиканта. • Вивчити досвід вчителів 1-4-х класів щодо можливостей використання, видів та змісту	10

	підготовка до уроку; конспект уроку; стенограма, аналіз та самоаналіз.			домашніх завдань (за допомогою інтернет- та соціальних мереж, ознайомлення з журналами «Початкова школа»), описати. • Вивчити досвід вчителів початкової школи (за допомогою інтернет- та соціальних мереж, ознайомлення з журналами «Початкова школа») щодо організації групової роботи молодших школярів. • Підготувати творчу роботу на вибір: - «Мій майбутній урок в початковій школі»; - «Сучасний урок в початковій школі України»; - «Урок, який я хочу провести»; - «Перший урок для моєї майбутньої дитини». Форма звіту – на вибір: презентація, опис, опис з малюнками, монтаж, використання відео-фрагментів, ілюстрацій і т.ін. Для здобувачів, які працюють **синхронно** - активне обговорення теоретичних питань на занятті є обов'язковим; здобувачі, що з об'єктивних причин не долучились до синхронного навчання і працюють **асинхронно – виконують всі завдання у письмовій формі та викладають на сайті** http://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=1402 Форма викладу – доповідь, презентація, ессе. Обов'язковим для всіх здобувачів є проходження тесту після вивчення теми: тестові завдання відкривається на сайті, кількість спроб -1, час обмежений.	
_	Тема 5: **Методи, технології та**	лекц. - 4	1, 4, 9, 13	• *Опрацювати питання лекційного заняття,*	10

<table>
<tr>
<td>https://www.kspu.edu/Education/Shedule.aspx</td>
<td>засоби навчання
1. Метод навчання як дидактична категорія.
2. Історичний характер методів навчання як дидактичного явища
3. Класифікації методів навчання.
4. Функції методів навчання.
5. Прийоми навчання.
6. Методи усного викладу навчального матеріалу.
7. Наочні методи навчання.
8. Практичні методи навчання.
9. Самостійна робота учнів.
10. Ігрова діяльність як метод навчання і розвитку.
11. Інтерактивні методи та прийоми навчання.
12. Функції методів навчання.
13. Критерії вибору методів навчання.
14. Народна дидактика про методи навчання.
15. Аналіз методів навчання в сучасній українській школі на освітній платформі Educational Era
16. Поняття технології навчання.
17. Сучасні засоби навчання.</td>
<td>год.,
практ .- 4 год;
сам. – 15 год.</td>
<td></td>
<td>використовуючи щонайменше три підручника (автори В.Бондар, О.Савченко, М.Фіцула). Всі підручники викладені на сайті. Законспектувати. Будьте уважні, лекційний теоретичний матеріал потребує творчого наповнення, наприклад, опрацьовуючи питання 15, потрібно ознайомитись з сучасним досвідом роботи НУШ та визначити особливості нових методів навчання, які ще не описано в підручниках (кубування, гронування, «щоденні 5», «щоденні 3» та ін. Як Ви вже знаєте, ступінь оцінки залежить від креативного підходу до виконання завдань, а креативність - вимога сучасної освіти.
• Підготувати глосарій до означеної теми.
<table>
<tr><th>Метод</th><th>Сильні сторони</th><th>Слабкі сторони</th><th>Дидактичне значення</th></tr>
<tr><td>Виклад</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Бесіда</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Спостереження</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Демонстрація</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Вправа</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Робота з підручником (книжкою)</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Самостійна робота</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Проблемний</td><td></td><td></td><td></td></tr>
</table>
</td>
<td></td>
</tr>
</table>

				<table><tr><td>виклад</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Проблемні завдання</td><td></td><td></td><td></td></tr></table> • Скласти схему: класифікація методів навчання Ю.К.Бабанського, адже це найпоширеніша класифікація в теорії та практиці навчання. • Зробіть порівняльний аналіз основних методів навчання та заповніть таблицю: Доповніть таблицю сучасними методами навчання, проаналізувавши освітню платформу Educational Era (наприклад, *програмоване навчання)*. • Найкращий спосіб опрацювання питання 17 – скласти презентацію. • Завдання для тих, хто намагається стати справжнім професіоналом – **підвищеної складності:** Творче завдання – «Сучасні методи викладання в початковій школі». Це і традиційні (як же без них?), і інноваційні методи стимулювання, організації навчально-пізнавальної діяльності учнів, контролю і самоконтролю і т.ін. Форма виконання - на Ваш творчий вибір: презентація, відео, опис з ілюстраціями і т.ін. ***Завдання підвищеної складності*** не є обов'язковим: виконують ті, хто має бажання і хист до творчої роботи, а також ті, хто намагається покращити оцінку Для здобувачів, які працюють **синхронно** - активне обговорення теоретичних питань на занятті є обов'язковим; здобувачі, що з	

				об'єктивних причин не долучились до синхронного навчання і працюють **асинхронно – виконують всі завдання у письмовій формі та викладають на сайті** http://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=1402 Форма викладу – доповідь, презентація, ессе. **Завдання підвищеної складності** не є обов'язковим: виконують ті, хто має бажання і хист до творчої роботи, а також ті, хто намагається покращити оцінку. Обов'язковим для всіх здобувачів є проходження тесту після вивчення теми: тестові завдання відкривається на сайті, кількість спроб -1, час обмежений.	
https://www.kspu.edu/Education/Shedule.aspx	Тема 6: **Контроль та оцінювання навчальних досягнень молодших школярів.** **(лк - 2 год., сем. – 2 год., самост. – 15 год.):** 1. Ретроспективний аналіз проблеми контролю й оцінювання успішності учнів. 2. Мета, завдання, функції контролю. 3. Концептуальне й нормативне забезпечення контрольно-оцінювальної діяльності вчителів в умовах реформування освіти. 4. Складові навчальних досягнень. 5. Оцінка-бал: сучасний підхід в початковій школі. Мотивація оцінки. Підстави для оцінки	лекц. – 2 год., практ. - 2 год; сам. – 15 год.	1, 4, 9, 13	• *Опрацювати питання лекційного заняття, використовуючи щонайменше три підручника (автори В.Бондар, О.Савченко, М.Фіцула). Всі підручники викладені на сайті. Законспектувати. Будьте уважні, лекційний теоретичний матеріал потребує творчого наповнення, наприклад, опрацьовуючи питання 5, потрібно ознайомитись з сучасним досвідом роботи НУШ та визначити особливості нових методів контролю та оцінки, які ще не описано в підручниках (особливості формуваьлного оцінювання; свідоцтво навчальних досягнень; відмова від оцінки-бала та ін. Як Ви вже знаєте, ступінь оцінки залежить від креативного підходу до виконання завдань, а креативність - вимога сучасної освіти.*	5

	відповіді школяра. 6. Нові форми контролю й оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи: тестові завдання та освітні портфоліо. 7. Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів у новій українській школі. 8. Моніторінг якості освіти: міжнародний та вітчизняний досвід.			• Здійсніть диференціацію понять “контроль”, “перевірка”, “оцінювання”, “оцінка”, “облік”. • Визначте мету і функції контролю знань. • Охарактеризуйте принципи контролю знань. • Порівняйте основні види контролю, їх дидактичні функції. • Порівняйте критерії оцінювання знань і критерії оцінювання навчальних досягнень учнів. • Охарактеризуйте пошуки передових учителів в галузі контролю і перевірки знань учнів. • Чим зумовлені зміни у підходах до оцінювання навчальних досягнень учнів? • Чому В. Сухомлинський не радив учителеві ставити оцінку учневі за погану відповідь, доповнення, письмову роботу тощо? • Які особливості тестової методики контролю? • Що є підставою для основних вимог до оцінки знань? • Яких правил необхідно дотримуватися під час створення діагностичних тестів? • Ваше ставлення до оцінки в сучасній початковій школі. Для здобувачів, які працюють **синхронно** - активне обговорення теоретичних питань на занятті є обов’язковим; здобувачі, що з об’єктивних причин не долучились до синхронного навчання і працюють **асинхронно – виконують всі завдання у письмовій формі та викладають на сайті** http://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=1402 Форма викладу – доповідь, презентація, ессе. **Обов’язковим для всіх здобувачів є**	

				проходження тесту після вивчення теми: тестові завдання відкривається на сайті, кількість спроб -1, час обмежений.	
Аудиторних годин не передбачено, тільки самостійна робота	Тема 7. Сучасна початкова школа: міжнародний досвід. 1 .Актуальні проблеми розвитку сучасної шкільної та початкової освіти. 2. Тенденції розвитку початкової освіти у зарубіжжі 3 .Особливості організації сучасного стану початкової освіти в зарубіжних країнах (на вибір).	Самост. робота – 10 год	1, 4, 9, 13	Робота у групах: кожній групі підготувати доповідь та презентаційний матеріал до будь-якого питання, але так, щоб були охоплені всі питання. Групи формуються за вибором студентів. Для здобувачів, які працюють **синхронно** - активне обговорення теоретичних питань на занятті є обов'язковим; здобувачі, що з об'єктивних причин не долучились до синхронного навчання і працюють **асинхронно – виконують всі завдання у письмовій формі та викладають на сайті** http://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=1402 Форма викладу – презентація, ессе. На відміну від асинхронного навчання, дана робота виконується **індивідуально.** **Тестові завдання не передбачені.**	5

9. Система оцінювання та вимоги

Оцінювання здійснюється на основі накопичувальної системи оцінювання знань за 100-бальною шкалою. Підсумковий бал з навчальної дисципліни складається з підсумкового семестрового балу (максимально – 100 балів). Підсумковий семестровий бал складається з суми балів, отриманих студентом впродовж семестру і дорівнює сумі підсумкового балу за практичні заняття 10 практичних занять, максимально 60 балів), оцінки за екзамен (максимально 40 балів),

Вид підсумкового контролю – екзамен.

Модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДИДАКТИКИ

Критерії оцінювання та бали:

Поточні оцінки успішності – виставляються під час проведення практичних занять. Теми 1, 2, 3 – по 10 балів

Максимально: 30 балів.

Модуль 2. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ

Критерії оцінювання та бали:

Поточні оцінки успішності – виставляються під час проведення практичних занять. Теми 4, 5 – по 10 балів:; тема 6 – 5 балів. Тема 7 – самостійна робота – 5 балів.

Максимально: 30 балів

Критерії оцінювання та бали:

Для 10 -бальної шкали оцінювання:

9-10: завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент системно володіє матеріалом і може презентувати його перед аудиторією, у тому числі і за допомогою ІКТ, має власну думку щодо викладеного матеріалу, здатен її аргументувати, робити висновки.

7-8: завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент володіє матеріалом і може презентувати його перед аудиторією.

5-6: завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент може доповісти основні положення проведеної роботи без глибинного аналізу, узагальнення матеріалу та підведення підсумків.

3-4: завдання виконано вчасно, його зміст поверхнево або фрагментарно розкриває тему, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент не проводить аналізу джерел, з яких було отримано інформацію, не здатен узагальнити та систематизувати матеріал, зазнає труднощів під час презентації проведеного дослідження перед аудиторією.

1-2: завдання виконано невчасно, його зміст є дублюванням відомих джерел інформації. Відсутня будь-яка аналітична обробка представленої інформації. Студент на репродуктивному рівні з помилками відтворює матеріал, не може презентувати його перед аудиторією.

0 – завдання не виконано

Для 5 -бальної шкали оцінювання:

5: завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент системно володіє матеріалом і може презентувати його перед аудиторією, у тому числі і за допомогою ІКТ, має власну думку щодо викладеного матеріалу, здатен її аргументувати, робити висновки.

4: завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент володіє матеріалом і може презентувати його перед аудиторією.

3: завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент може доповісти основні положення проведеної роботи без глибинного аналізу, узагальнення матеріалу та підведення підсумків.

2: завдання виконано вчасно, його зміст поверхнево або фрагментарно розкриває тему, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент не проводить аналізу джерел, з яких було отримано інформацію, не здатен узагальнити та систематизувати матеріал, зазнає труднощів під час презентації проведеного дослідження перед аудиторією.

1: завдання виконано невчасно, його зміст є дублюванням відомих джерел інформації. Відсутня будь-яка аналітична обробка представленої інформації. Студент на репродуктивному рівні з помилками відтворює матеріал, не може презентувати його перед аудиторією.

0 – завдання не виконано.

Шкала оцінювання у ХДУ за ЄКТС

Сума балів / Local grade	Оцінка ЄКТС		Оцінка за національною шкалою/National grade	
90 – 100	**A**	Excellent	Зараховано	Відмінно
82-89	**B**	Good		Добре
74-81	**C**			
64-73	**D**	Satisfactory		Задовільно
60-63	**E**			
35-59	**FX**	Fail	Не зараховано	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	**F**			Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основна література:

1. Бондар В. І. Дидактика. – К., 2007. – 386с. https://ksuonline.kspu.edu/pluginfile.php/337399/mod_resource/content/1/%D0%92.%D0%91%D0%BE%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80.%20%D0%94%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%282005%29.pdf
2. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка: Підручник. - К.: Знання-Прес, 2013.- 402с.
3. Концепція Нової української школи. URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ ukrainska-shkola-compressed.pdf.
4. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка. Навч. посібник. 3.є видання, доповнене.– К.,2008.– 608с. https://ksuonline.kspu.edu/pluginfile.php/350086/mod_resource/content/1/%D0%9F%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D0%BA%D0%B0%20%D0%9C%D0%BE%D0%B9%D1%81%D0%B5%D1%8E%D0%BA.pdf

5. Педагогіка: Навчальний посібник / В. М. Галузяк, М. І. Сметанський, В. І.Шахов.–Вінниця: РВВ ВАТ “Віноблдрукарня”,2001.–200 с.
6. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/ laws/show/2145-19
7. Савченко О. Я. Дидактика початкової школи. - К., 2002. - 414с. https://ksuonline.kspu.edu/pluginfile.php/337398/mod_resource/content/1/%D0%9E.%D0%A1%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE.%20%D0%94%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%20%D0%BF%D0%BE%D1%87%D0%B0%D1%82%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%97%20%D1%88%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B8.pdf
8. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти. - К., «Грамота», 2012. - 502с.
9. Фіцула М. М. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. – Тернопіль: “Навчальна книга – Богдан”, 2017. – 192 с. https://ksuonline.kspu.edu/pluginfile.php/337400/mod_resource/content/1/%D0%A4%D1%96%D1%86%D1%83%D0%BB%D0%B0%20%D0%9C.%D0%9C.%20-%20%D0%9F%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D0%BA%D0%B0%20%28%D0%90%D0%BB%D1%8C%D0%BC%D0%B0-%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%29%20-%202002.pdf
10. Чайка В.М. Основи дидактики: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: Академвидав, 2011. 240 с. https://westudents.com.ua/knigi/340-osnovi-didaktiki-chayka-vm.html

Додаткова література.

1. Алексюк А. М. Методи навчання і методи учіння. – К.:Знання, 1980. – 248 с.
2. Волкова Н. П. Педагогіка: Посібник. - К., 2001. – 343с.
3. Гуманізація процесу навчання в школі: Навч. посібник / За ред. С. П. Бондар. – 2-ге вид., доповн. – К.: Стилос, 2001. – 256 с.
4. Коменский Я. А. Великая дидактика // Изб. Пед. Соч. - М., 1882. - Т. 1.
5. Кузьмінський А. І., Вовк Л. П., Омеляненко В. Л. Педагогіка: завдання і ситуації: Практикум. - К.: Знання-Прес, 2003. – 398с.
6. Лозова В. І., Троцко Г. В. Теоретичні основи виховання і навчання. - Х., 2002.
7. Оконь В. Введение в общую дидактику: Пер. с польск. Л. Г. Кашкуревича, Н. Г. Горина. – М.: Высш. шк., 1990. – 382 с.
8. Падалка О. С., Нісімчук А. С., Смолюк І. О., Шпак О. Т. Педагогічні технології: навчальний посібник. – К.: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1995. – 253с.
9. Стелъмахович М. Т. Народна дидактика. - К., 1985. – 354с.

Internet – ресурси (Основні web-сторінки в Internet)

Нова українська школа. Порадник для вчителя https://base.kristti.com.ua/
Нова українська школа. https://mon.gov.ua/
Освітній портал Педагогічна преса http://pedpresa.ua/
Educational Era Студія онлайн-освіти www.ed-era.com.
Державний стандарт початкової освіти: Постанова кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/